

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020

Norra Stockholms psykiatri

Norra Stockholms psykiatri
REGION STOCKHOLM

Innehåll

Fokus på god specialistpsykiatrisk vård	3
Vår organisation	5
Patientsäkerhet	6
Ekonomi	7
HR.....	8
Forskning och utbildning.....	10
Miljö och hållbar utveckling	11
Kommunikation	12

Foto: Yanan Li

Fokus på god specialistpsykiatrisk vård

Kliniken Norra Stockholms psykiatri omfattar resultatenheterna Norra Stockholms psykiatri och Psykiatriska akutmottagningen S:t Göran.

Verksamhetsberättelse Norra Stockholms psykiatri 2020

- Under våren anpassade vi klinikens verksamhet till förändrade förutsättningar på grund av covid-19-pandemin, och lyckades samtidigt överträffa målet för produktion av specialistpsykiatrisk vård till patienterna.
- Coronaviruset bidrog till att vi ökade takten på vår digitala utveckling via applikationen Alltid öppet och digitala interna möten – en utveckling som fortsätter under kommande år.
- Covid-19 prövade även vår förmåga att snabbt ställa om. Ett exempel på gott resultat är att vi fick beröm av den somatiska geriatriken för mottagandet av geriatriska patienter. Ett annat är att våra brukarinflytandesamordnare kunde genomföra två av fyra planerade omgångar av vår uppskattade Patientskola.
- Kliniken genomförde fyra ledarskapsdagar för chefer och MAL, medicinskt ansvariga läkare. Inom öppenvården innebar det framför allt fokus på att se över hur vi fördelar resurser och arbetar med vårdprocesser – något som fortsätter under 2021. För heldygnsvården handlade det om organisering och översyn av olika kvalitetsaspekter, exempelvis i samband med tvångsvård, samt vårdtider inom psykosvården.
- Efter en brand på en avdelning i april krävdes akut omlokalisering. Tack vare snabbt ingripande från flera delar av kliniken klarade sig både patienter och medarbetare utan skador.

Norra Stockholms psykiatri erbjuder specialistpsykiatrisk vård inom öppen- och heldygnsvård för personer över 18 år, som bor där vi har det geografiska områdesansvaret eller vistas i Stockholms län. Vårt geografiska områdesansvar omfattar stadsdelarna Bromma, Ekerö, Hässelby-Vällingby, Kungsholmen, Norrmalm samt Östermalm. Dessutom erbjuder vi heldygnsvård för patienter från stadsdelarna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta.

- För att sänka kostnader flyttade klinikledningen och administrationen tillbaka till sjukhusområdet i början av sommaren. Under året har vi arbetat för att tillsammans med öppenvårdens chefer minska hyreskostnader och optimera lokalanvändningen. Eftersom några hyreskontrakt går ut under 2021 ökar behovet av att snart hitta gemensamma lösningar.
- De intressanta forskningsprojekten berikade kliniken även detta år med bland annat studier på ketamin och psilocybin mot depression, samt studier inomsuicid.

Psykiatriska akutmottagningen

- På den psykiatriska akutmottagningen var söktrycket lägre jämfört med ett ovanligt år, även om det varierar naturligt. Under mars och april var söktrycket i princip halverat.
- Observationsavdelningen hade hög beläggning med längre vårdtider för utländska patienter, vilket relaterar till svårigheter att resa på grund av coronapandemin.

Så upplever patienterna oss

Under året gjorde 14 500 (14 500) patienter 223 600 (204 200) besök i vår kliniks öppenvård. Av de 988 patienterna som besvarat patientenkäten kände sig 89 % (84 %) delaktiga i sin vård och 86 % (84 %) skulle rekommendera sin mottagning till någon annan i samma situation.

Inom heldygnsvården besvarade 1 467 patienter patientenkäten. Av dessa upplevde 76 % (70 %) att de var delaktiga i sin vård medan och 79 % (76 %) skulle rekommendera avdelningen.

Vår organisation

Norra Stockholms psykiatri ingår som en av nio psykiatriska kliniker inom SLSO, Stockholms läns sjukvårdsområde.

Vårt geografiska områdesansvar omfattar stadsdelarna Bromma, Ekerö, Hässelby-Vällingby, Kungsholmen, Norrmalm samt Östermalm. Dessutom erbjuder vi heldygnsvård för patienter från stadsdelarna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta. Sammantaget handlar det om cirka en halv miljon invånare.

Vårt uppdrag är fördelat på tre områden: specialistpsykiatrisk vård, utbildningsuppdrag för studerande på utbildningar till de professioner som finns anställda på vår klinik samt att medverka till och delta i forskning.

Våra mottagningar för öppenvård ligger vid Alviks torg och Alviks strand, S:t Eriksplan och på Serafen. Heldygnsvården bedrivs på S:t Görans sjukhusområde och består av nio avdelningar som sammanlagt har 139 vårdplatser. På den psykiatriska akutmottagningen finns observationsavdelningen avdelning 1, med 14 platser.

I verksamheten ingår länets enda psykiatriska akutmottagning för alla över 18 års ålder som bor eller vistas i Stockholms län. Vår kliniks Mobila akutenhet ger telefonrådgivning, tar emot tidsbokade patienter och gör efter bedömning schemalagda hembesök. Inom Sektionen för akutpsykiatri finns även specialistsjuksköterskorna som bemanar den psykiatriska akutbilen, PAM, i samarbete med AISAB.

Verksamheten omfattar också Transkulturellt centrum som är ett kunskapscentrum i transkulturell psykiatri, asyl- och flyktingsjukvård samt tandvård för asylsökande och papperslösa.

Konsultteam

Våra konsultteam ger stöd till andra vårdgivare inom specialistområden

- BPSD-teamet är ett öppenvårdsteam som arbetar med patienter som har demens med beteendemässiga och psykiska symtom
- Konsultteamet för autism är ett multiprofessionellt team specialiserat på autismspektrumtillstånd med beteendeavvikelser.

Patientsäkerhet

Även patientsäkerhetsarbetet präglades av Covid-19-pandemin under året som gick. Det har inneburit en del akuta förändringar i verksamheten, och behov av att fokusera på vårdens innehåll utifrån nya problemställningar – med bibehållet patientsäkert omhändertagande. Trots omställningarna har kliniken helt eller delvis uppfyllt de flesta patientsäkerhetsmålen under 2020.

Vi har utrett tillbud och negativa händelser genom internutredningar och riskanalyser. Avvikelserapporteringen, som är en central del i förbättringsarbetet, har fortsatt öka under året som gick. Egenkontroll har skett i form av journalgranskning, rapportering till såväl kvalitetsregister som patient- och medarbetarenkäter, samt kontinuerlig granskning av tvångsvården. Löpande information kommer från patienter och närstående i samband via Patientforum. Sedan flera år tillbaka ger kliniken utbildningsinsatser inom suicidpreventivt arbete.

Patientsäkerhetsarbetet på vår klinik omfattar hantering av klagomål, avvikelshantering, internutredningar, riskanalyser och kvalitetsförbättrande åtgärder. När medarbetarna rapporterar avvikelser och risker ger det oss möjlighet att arbeta strukturerat, förbyggande och riskpreventivt. Arbetet sker verksamhetsnära, i samarbete med enheterna.

Erbjudanden till inläggande patienter

Patienternas synpunkter centrala

Patientforum är ett möte som återkommer varje vecka på avdelningarna. Det innebär att patienterna

kan ställa frågor om vården, lämna synpunkter och ge förbättringsförslag. Patientforum leds av klinikkens brukarinflytandesamordnare tillsammans med avdelningens enhetschef.

Under 2020 hölls 312 (171) Patientforum på klinikkens heldygnsvårdsavdelningar med i medeltal 3 deltagare per forum.

Ett samtal om dagen

Möjligheten att varje dag få tala ostört med någon ur vårdlaget – baserat på patientförslag som uppkommit genom Patientforum – är sedan 2020 ett stående inslag för patienterna på klinikkens heldygnsvårdsavdelningar. Det pågår även forskning inom området, kallat Patienten i Förarsätet.

Erbjudande till patienter i öppenvården

Patientskolan

Patienter som besöker vår kliniks öppenvårdsmottagningar kan delta i Patientskolan som leds av personer som är öppna med att själva ha varit patienter inom psykiatrin. Patientskolan innebär samtal i grupp om exempelvis återhämtning från allvarlig psykisk ohälsa ur ett allmänt perspektiv, vad som varit till hjälp, hur man hjälper sig själv samt vilka utmaningar man möter som patient.

Under 2020 genomfördes två av fyra planerade omgångar av Patientskolan, på grund av coronapandemin.

Ekonomi

Kliniken Norra Stockholms psykiatri omfattar resultatenheterna Norra Stockholms psykiatri och Psykiatriska akutmottagningen S:t Görän. År 2020 hade klinikens resultatenheter tillsammans en omsättning på 913 miljoner kronor och visade positivt resultat med ett överskott på 17 miljoner kronor mot budget.

Resultatenhet Norra Stockholms psykiatri visar ett positivt resultat med ett överskott mot budget på 21 miljoner kronor.

Intäkterna var 33 miljoner kronor högre än budgeterat. De största ökningarna mot budget var intäkter från såld hälso- och sjukvård SLL (öppenvård) och utomlansintäkter. Under övriga intäkter ligger statsbidrag som inte är budgeterat (ersättning relaterat till covid-19). Totalt 11,2 miljoner kronor (personalknutna/sjukfrånvaro 7,8 miljoner kronor och ersättning för produktionsbortfall 3,4 miljoner kronor).

Kostnaderna var 13 miljoner kronor högre än budgeterat. De största kostnaderna var personalkostnader inklusive inhyrd personal, läkemedel, övriga kostnader (reparations- och fastighetskostnader, kundförluster samt riskkostnader).

Psykiatriska akutmottagningen

Resultatenhet Psykiatriska akutmottagningen S:t Görän visar ett negativt resultat mot budget på -3,5 miljoner kronor. Den största orsaken till underskottet är produktionsbortfall på grund av coronapandemin.

Intäkterna ligger högre än budgeterat för utomlansintäkter och övriga intäkter. Under övriga intäkter ligger statsbidrag som inte är budgeterat (ersättning relaterat till covid-19), totalt 2,6 miljoner kronor (personalknutna/sjukfrånvaro 1,2 miljoner kronor och ersättning för produktionsbortfall 1,4 miljoner kronor).

De största kostnadsförändringarna mot budget var personalkostnader och övriga kostnader (kundförluster och riskkostnader samt patienttransporter).

Vårdproduktion

Öppenvårdsproduktionen inom Norra Stockholms psykiatri har ökat i jämförelse med budget och föregående år. Inom öppenvården har genomsnittet för antal vårdkontakter per dag och årsarbetande behandlare ökat från 3,9 till 4,2, vilket innebär att vi klarat vårt mål på 4 vårdkontakter per behandlare och dag. Vi har uppfyllt den beställda volymen till mer än 100 % trots att vi haft vakanser.

Inom heldygnsvården har antalet avslutade vårdtillfällen legat under budget och föregående år. Den lägre produktionen kan förklaras som en effekt av pandemin. Medelvårdtiden är samma som året innan, 12,6 sjukvårdsdagar per patient. På heldygnsvårdens 139 fastställda vårdplatser var beläggningen 69 %. Beläggningen på disponibla vårdplatserna var 72 %.

Psykiatriska akutmottagningen hade färre patientbesök, vilket troligen beror på coronapandemin. Minskningen gäller både öppenvård och korttidsvård.

HR

År 2020 har varit ett speciellt år på många vis och på grund av pandemin fick vi skifta fokus för att kunna skapa en beredskap inför vad som väntade.

Bemanningsituationen

Bemanningsituationen har rapporterats, under en period dagligen, från enheterna och vidare till verksamhetschef. Ett förberedande arbete kring förflyttningar av öppenvårdssjuksköterskor till heldygnsvården gjordes men några långvariga förflyttningar behövde aldrig genomföras. Så trots en högre frånvaro och en större osäkerhet kring bemanningsituationen har enheterna lyckats bemanna på ett bra sätt.

I början av året planerades arbete kring rekrytering. En arbetsgrupp bestående av HR, kommunikation och enhetschefer samlades och planerade för aktiviteter för att stärka Norra Stockholms psykiatriattraktivitet som arbetsgivare. I början av mars 2020 deltog HR samt enhetschefer på Medreks rekryteringsmässan. Andra aktiviteter var inplanerade men ställdes in på grund av covid-19. Under hösten 2020 ordnades även en introduktionsfrukost för nyanställd personal, ett uppskattat koncept som vi ska fortsätta med när vi återigen kan samla större grupper.

Klinikens kvarstannandegrad ligger per årsskiftet 20/21 på 92 %, vilket är högre än förra årets 88 %. Psykiatriska akutmottagningens har en kvarstannandegrad på 92 %, samma som 2019. Detta är ett positivt resultat, säkerligen ligger förklaringen till viss del i en minskad benägenhet att byta arbete under en ekonomiskt osäker period. Vi vill även se att en delförklaring ligger i att vår klinik är en attraktiv arbetsgivare.

Per årsskiftet 20/21 hade vi ca 22 vakanta sjukskötersketjänster, främst inom heldygnsvården (en ökning från förra året med fem vakanser). Vi upplever dock en ökning i antalet ansökningar till de utlysta sjukskötersketjänsterna. På specialistläkar sidan hade vi ca 9 vakanta tjänster (en minskning med 1 vakans från förra året) och här var det fortsatt betydande rekryteringssvårigheter under 2020, både inom heldygns- och öppenvård. Inhyrningskostnaderna har ökat från 3,8 % förra året till 7,8 %

under 2020 (beräknat på den totala personalkostnaden). Ökningen består delvis av inhyrning av specialistläkare inom slutenvården, något som vi tidigare inte haft behov av i samma utsträckning.

Den arbetsgrupp som tillsattes i början av året med ambitionen att nå ett totalstopp för inhyrning på kliniken hade flera möten. Målsättningen fick sänkas då covid-19 skapade en osäkerhet kring alternativa bemanningslösningar. Vi drog slutsatsen att det inte var läge för ett totalstopp under rådande pandemi.

Sjukfrånvaro

Vi ser en ökning av frånvaron under 2020, vilket var väntat på grund av pandemin. Vi ser även att klinikens medarbetare generellt har följt Folkhälsomyndighetens riktlinjer och stannat hemma vid symptom. Årets frånvaro på Norra Stockholms psykiatri i relation till arbetstid ligger på 9,36 %, i jämförelse med fjolårets 7,35 %. Den ökade sjukfrånvaron ligger framförallt i spannet dag 1-14.

På resultatenheten Psykiatriska akutmottagningen är ökningen betydande jämfört med året innan, 10,18 % i år mot 5,16 % år 2019. Eftersom medarbetarna exponeras för ett förhållandevis större patientflöde på den psykiatriska akutmottagningen är det rimligt att anta att detta återspeglar sig i den stora ökningen av sjukfrånvaron dag 1-14.

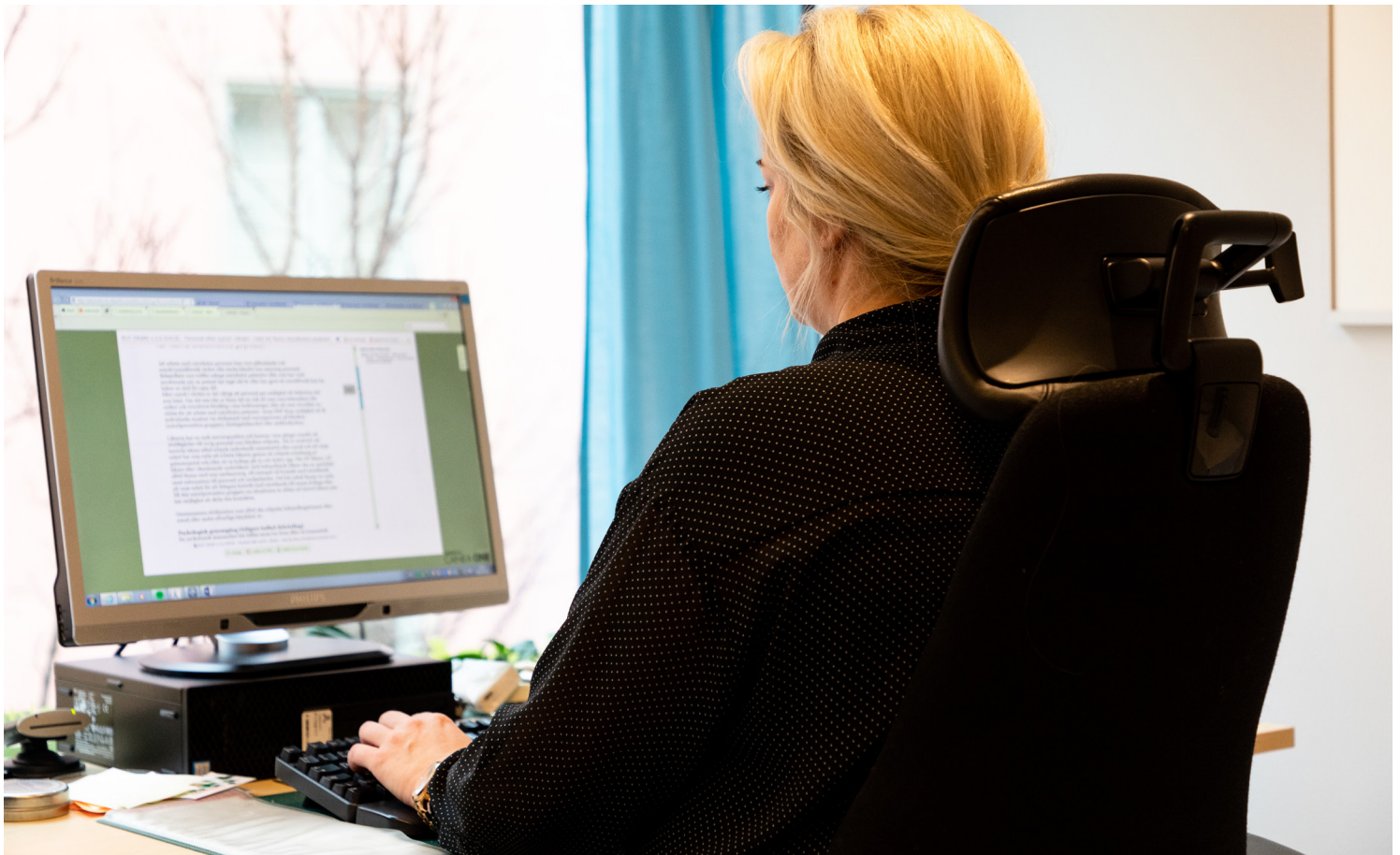

KLINIKENS KVARSTANNANDE-
GRAD LIGGER PER ÅRSSKIFTET
20/21 PÅ 92 %, VILKET ÄR HÖGRE
ÄN FÖRRA ÅRETS 88 %.

Forskning och utbildning

Inom kliniken pågår olika forskningsaktiviteter och projekt löpande då forskningen är ett av klinikens tre huvudområden. Under 2020 pågick forskning på bland annat bipolär sjukdom, psykosjukdom, depression och suicidprevention.

Vi tog emot 53 AT-läkare (examinerade läkare som arbetar för att få legitimation) och vi hade 50 fast anställda ST-läkare (legitimerade läkare som utbildar sig till specialister). Dessutom tjänstgjorde 75 ST-läkare från andra kliniker under tre till femton månader, i syfte att öka sin psykiatriska kompetens. Vi tog även emot 36 vikarierande underläkare och 12 sommarvikarierande underläkare.

Till vår klinik kom studenter för att genomföra studerandeveckor enligt sjuksköterske- och läkarprogrammets grundutbildning.

Vår klinik erbjöd utbildningsplatser till personer som studerade till psykolog, socionom, sjuksköterska, specialistsjuksköterska och arbetsterapeut. Slutligen har vi genomfört utbildningar som inte är på högskolenivå, för skötare, samt medicinsk sekreterarutbildning, LIA.

Alla enheter som blivit tillfrågade tog emot studenter som frågat efter en plats.

För att skapa närmare samverkan mellan forskningen, utbildning och kliniken arbetar vi kontinuerligt med:

- regelbundna FoU-råd med representanter för verksamheten, inklusive verksamhetschef, forskare och akademiska lärare
- att bidra till utvecklingen genom att sprida information om vår pågående forskning och relaterade resultat.

Miljö och hållbar utveckling

Kliniken är inriktad på en hållbar utveckling vilket innebär att vår verksamhet, liksom all utveckling och förändring inom SLSO, ska belysas ur ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv.

Resultat rapporterade i hållbarhetsredovisningen för 2020:

- Klinikens läkemedelsavfall uppgick till 163 kg (260 kg) (alla enheter rapporterade inte).
- Vi minskade läkemedelskassationen genom bland annat förbättrade och mer strukturerade beställningsrutiner samt prioritering av mindre förpackningar.
- Vi minskade användningen av miljöbelastande läkemedelssubstanser genom ett läkemedelsprojekt, erbjudande om icke-farmakologisk behandling, användning av Kloka listan samt information vid arbetsplatsträffar.
- Ekologiskt kaffe, te och frukt till medarbetare köptes in till 73 % (60 %) av den totala kostnaden.
- Vi strävar efter att minska mängden engångsmaterial genom att välja andra alternativ. Vi kopierar dubbelsidigt.

VÅR VERKSAMHET,
SKA BELYSAS UR
ETT EKONOMISKT,
EKOLOGISKT OCH
SOCIALT PERSPEKTIV

Kommunikation

För kommunikationsenheten innebar året som gick ökat fokus på att medverka till verksamhetens utveckling och måluppfyllnad med värdeskapande insatser som ökar insikt och skapar sammanhang. Enheten medverkar även i arbetet med att öka kunskapen om psykiatrins förutsättningar, och att minska stigma vid psykisk ohälsa.

Kommunikationsenheten har varit drivande i klinikkens arbete med att skapa, planera och införa insatser för ökad gemensam planering och utvärdering, exempelvis vid strategisk planering och uppföljning av årets fokusområden och vid chefsinformation. Enheten har även bidragit i arbetet med att sprida och förtydliga klinikkens ekonomiska information.

En stor del av årets arbete innebar att planera för och informera löpande om coronaviruset.

En viktig kanal för riktade nyheter till klinikkens chefer och MALar, medicinskt ansvariga läkare, är Chefsbrevet. Under året planerade och producerade kommunikationsenheten årets tio utgåvor.

Klinikens webbplats

Klinikens externa webbplats hade drygt 173 400 (205 055) besökare under året, inklusive Region Stockholm. Överlägset flest besökare kom från psykiatri.sll.se. Nästan två tredjedelar använde en mobil, medan nästan alla resterande använde dator. I oktober hade vi högst antal besök med drygt 16 900 (19 500), medan det var lägst antal besök i maj med knappt 12 400. Trafiken var mest intensiv runt lunchtid.

”PAM”, de akutpsykiatriska fordonen, toppade även årets lista med sökord. Många sökte även på ”adhd” och ”egenanmälan”. Psykiatriska akutmottagningens sida var mest besökt, följd av Mobila akutenheten och vår öppenvård.

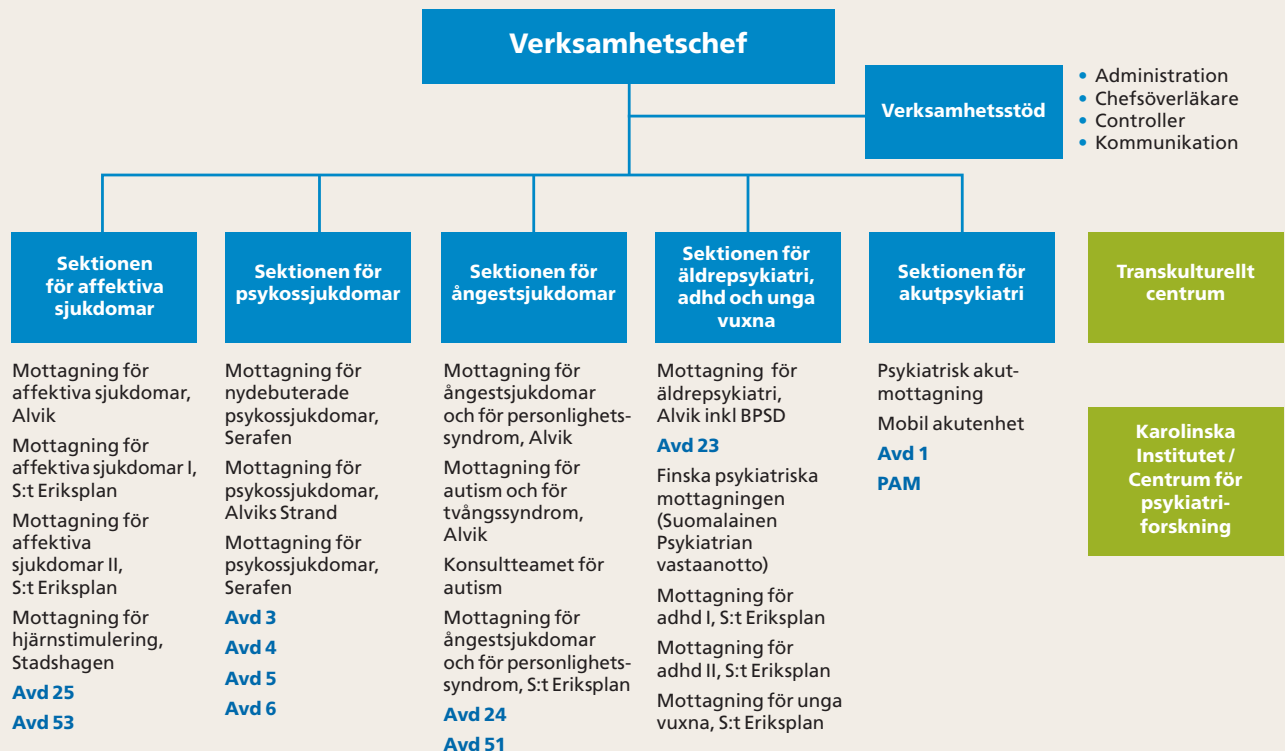
Klinikens aktiviteter i sociala medier skedde som tidigare år via SLSO:s konton.

Norra Stockholms psykiatri

Norra Stockholms psykiatri
112 81 Stockholm
norrastockholmspsykiatri.se
info.nsp.sll.se

Norra Stockholms psykiatri
REGION STOCKHOLM